

Primera carta de San Pablo a TIMOTEO

Timoteore, Pablo ī ucacōare queti

1 1 ¿Ñaboati mu, Timoteo? Yū ñaja Pablo vāme cūtigū, adi quetire mure ucagu. Dios rojose mani yise vajare manire yirētobosarí, ī macu Jesucristo s̄horine ī ocare ī goticudiroticōari ñaja yū. To bajiri, manijama, mani rijato beroju manire ī yirētobosarotire yirā, tuoīavariquēnacōa ñaja. **2** Yū macure bajiro bajigu ñaja mu. Yū gotimasiocatire ajitirñuñcōari, yure bajiro Jesucristore ajitirñuñgū ñaja mu.

Mure quēnarotigu, mani jacu Diore, to yicōari, mani uju Jesucristore quēne, ado bajise mure sēnibosaja yū: “Ire īamai-cōari, quēnaro ī ñarotire yirā, ire ejarēmoña”, mure yisēnibosaja yū.

“Socase oca gotimasiorimasare ajitirñuñbesa”, Pablo ī yire

3 Macedonia vāme cūti sita vacu, “Ado Efeso vāme cūti maca tujaya mu”, mure yicaju yū. Ado bajiro yigu, to mu tujarotire bojacaju yū: Toanare Dios oca riojo gotimasio menare, īnare mu gotimasioribetirotire bojacaju yū. **4** To yicōari, buçurā ye quetire socasere gotimasiorā, “‘Ado bajiro yimasi-ñujarā’ muu yirūgūsere yitūjacōaña” īnare mu yirotire yigu, mure tujaroticaju yū. Tire īna gotijama, ricati rīne tuoñarā ñari, “Ado bajiroju bajiyuja” īna gāmerā yirūgūse jedise me ñaja. Ti ocare īna gotimasiose s̄horine Dios ī bojarore bajiro yibeama. Dios ī bojarore bajiro īna gotimasio jama, īnare ajicōari, Cristore buñobusa ajitirñuñborāma masa.^a

5 Ti macana jediro īna gāmerā īamairotire bojagū ñari, to

^a**1.4** 1 Ti 4.7; 6.20; 2 Ti 2.16; Tit 1.13-14.

bajiro mure gotirotiaja yu. Rojose mani yisere yitujacōari, Cristojuare mani ajitirūnūjama, “Rojose maja manire”, yimasirāja mani. To bajiro mani bajijama, gāmerā īamairāja mani. **6** To bajiro yu gotimasiboaquēne, ti macana sīgūri Dios oca ñamasusere ajitujacōari, vaja mani gajeyehuare tħoñacōari, gāmerā ñagōrāma īna. **7** Moisés ñamasiríre Dios ī roticūmasirere gotimasiorimasa ñarħaboama. To bajiboarine, īna masune tħoñacōari īna gotiboaserene ajimasimena.

8 Masa īna cudirotire yigħi, Moisére Dios ī roticūmasirere masirā ñari, “Quēnase ñaja ti”, yimasiaja mani. To bajiboarine, Dios ī roticūmasirere mani ajimasibetijama, ñie vaja manoja ti. **9** ī roticūmasirere masicōari, “Diore cħidibeaja yu. To bajiri rojose ñaja yure” masa īna yirotire bojagħi ñari, tire cūmasiñumi Dios. To bajiri, quēnaro yirāre tħoñagħi me, ī rotimasirere cūmasiñumi. Rojose yirājuare tħoñagħi, tire cūmasiñumi. Īre rħċebħomenare, Dios yere ajatudírāre, jaċħare sīarrāre, to yicōari, gājerāre sīarimasare tħoñagħi, ī rotimasirere cūmasiñumi. **10** Ajeriarā cħitħare, “Gājoa bħajarāsa” yirā, masare ñejecōari, gājerāre īsirāre quēne, ī rotimasirere cūmasiñumi Dios. Socarāre, to yicōari, Dios oca riojo gotimasiorere ajiterāre quēne ī rotimasirere cūmasiñumi Dios, “Īre cħidibeja yu. To bajiri rojose ñaja yure” īna yimasirotire yigħi. **11** Cristo oca quēnase rīne ñaja ñamasuse. “Ti ocare gotimasioato” yigħi, yure cōañumi mani ujiħi Dios. ī sīgħne ñaami quēnagħi masu, “Quēnaro yaja mu” mani yirħċebħuorūgħuroch.

“Yure quēnaro yicami Cristo”, Pablo ī yire queti

12 Mani ujiħi Jesucristo, quēnaro yure ejarēmocami, ī ocare yu gotimasiocudirotire yigħi. “Yu bojarore bajiro gotimasiocudicōa ñarūgħurħuċċimi” yigħi, yure cōacami. To ī yicati īnnejre, “Quēnaro yicajħi mu”, īre yivariquēnaja yu. **13** Tħix-xu Jesús ocare ajite, to yicōari, ajatudirūgħu boacajħi yu. To yicōari, Cristore ajitirūnħu rāre bħto rojose yirūgħuċċajħi. To bajiro yicacħu yu ñaboaquaquēne, yure īamaiñumi mani ujiħi. “Yure ajitirūnħu beċċi ñari, yure rojose ī yisere masibeami Pablo maji” yimasiċċōari, yure quēnaro yicami, ī oca yu gotimasiocudirotire yigħi. **14** Quēnaro yure ī yicati sħorine īre ajitirūnħu aja yu. To yicōari, īre quēne, gājerāre quēne, maiāja yu.

15 Adi muare yu gotiroti riojo ñaja. Tire masa ñajediro īna

ajitirūnūjama, quēnarharoja. Ado bajiro bajiaja: Rojose yirā rojose tāmūotūjabetiriaroju ūna vaborotire ūnare yirētobosaru, adi macarucuroju vayumi Cristo. Yū ūnaja rētoro rojose yicacu. **16** To bajiro yicacu yū ūnaboajaquēne, yure ūamaicōari, rojose tāmūotūjabetiriaroju yū vaborotire yure yirētobosayumi Cristo. To bajiri, gājerā quēne, “Pablore bajiro Cristore mani ajitirūnūjama, rojose mani yisere manire quēne masiriorūcumi Dios” gājerā ūna yimasirotire yigū, to bajiro yiyumi. **17** Mani ūju Dios ū rotise jedibetirharoja. ūnaamī ūnajediro ti ruyuaroto rijorou ūnamasirí, to bajicōari, ūnacōa mūorūgōrocu. Sīgū ūre ūagū magūmi. ūre bajiro bajigū magūmi. To bajiri, ūre quēnaro yirūcubhōrūgōroti ūnaja manire. To bajirone bajirato.

18-19 Timoteo, yū macure bajiro bajigū, yure quēnaro ajiya. Mure yū gotiroticatore bajirone yiroti ūnaja mure. Tirūmuju Diore gotirētobosarimasa, “Dios ocare gotirūcumi” ūna yicatire masiritibeticōari, ūocare gotimasiocōa ūnarūcuya mū. To bajiro mū bajijama, vāti rojose mure ūyirotisere cūdibeticōari, Cristojūare ajitirūnūcōa ūnarūcuya. Gājerā sīgūri ūnaama ūocare ajitirūnū tujacana. To bajicana ūnari, socasejuare ajitirūnūrā ūnarāma.^b **20** To bajiro bajicana ūnaama Himeneo, to yicōari, Alejandro quēne. Diore ajitirūnū tujacōari, ūre rūcu-bhōbeticama ūna. To bajiri, “Vātia ūju, Satanás, ūbojarore bajiro rojose mūare yimasirūcumi yuja”, ūnare yicajū yū, “Rojose tāmūo quēnabeti ūnōiamasi, Dios ūbojarore bajiroju yato” yigū.

“‘Gājerāre ejarēmoato’ yirā, Diore sēnibosarūgōroti ūnaja”,
Pablo ūre queti

2 **1** ūnashose ado bajiro mure rotiaja yū: Toana rāca rējacōa-ri, Diore sēnirā, masa jedirore sēnibosarūgōroti ūnaja mūare. To yicōari, masare quēnaro ūyisere ūnarā ūnari, “Quēnaro yaja mū”, ūre yirūgōroti ūnaja. **2** Gobiernore quēne, ūjarā jedirore sēnibosarūgōroti ūnaja. To bajiro mani yijama, Dios ūejarēmose rāca ūnie oca mano ūnarharāja mūa. To bajiri, Dios ūbojarore bajiro quēnase ūrīne yirūgūrharāja. **3** To bajiro ūnare mūa sēnibosajama, mūare ajivariquēnagūmi Dios, rojose

^b **1.18** 2 Ti 1.6.

tām̄otūjabetiriaroju m̄ua vaborotire m̄are yirētobosaroc̄. **4** Masa jediro rojose tām̄otūjabetiriaroju īna vabetirotire bojami. To bajiro bojagu ñari, ī oca riojo gotimasiorere quēne masa jediro īna masisere bojami. **5** Sīgūne Dios ī ñasere masiaja mani. Gāji mani r̄ucubhoḡ magūmi. To bajicōari, Jesucristo quēne, ī sīgūne ñaami manire bajirone ruju cūticōari, adi macaruc̄roana Diorāca quēnaro mani ñarotire yiḡ, rijabosarí. **6** Mani jedirore rojose mani yise vaja manire yirētobosaḡ, rijabosayumi. To bajiro ī bajire ñajare, “Masa jedirore yirētobosarūam̄i Dios”, yitħoñamasiaja mani. **7** To bajiri, “Ti ocare judío masa mere quēnaro gotimasiocudirħuc̄ja m̄u, “Rojose mani yise vaja manire yirētobosayumi” yitħoñato īna’ yiḡ, yure yicami Cristo. Soc̄ me yaja yu.

8 Cristo ī cōacac̄ ñari, toana īre ajitirħunurā jediro ado bajiro īna yirotire yu bojasere m̄ure gotiaja yu: Īm̄are gotigu yaja. Gājerāre jūnisinrā ñaboarine, Diore īna sēnijama, quēnabeaja. To yicōari, gājerāre oca josarā ñaboarine, Diore īna sēnijama, quēnabeaja ti quēne. Diore sēnirāma, rojose yimena ñato.^c **9** Rōmiare quēne gotigu yaja yu. Cristore ajitirħunurā, īm̄ua rāca īna rējaroto rījoro, quēnaro tuoñacōari, īna sudi sāñasere bojaja yu. “¿No bajiro yirāti mani, ‘Manire īavariquēnato īm̄ua’ yirā?”, yitħoñabetiroti ñaja. īna joare quēnorā, “¿No bajiro quēnorāti, mani joare, ‘Īm̄ua quēnaro īavariquēnato’ yirā?”, yitħoñabetiroti ñaja, īnare. īna bħusajaqvēne, “Manire īavariquēnato īm̄ua” yirā, jairo vaja cūtise, perla vāme cūtise, oro vāme cūtise quēne, bħusabetiroti ñaja īnare. To yicōari, sudi sāñarā, “Manire īavariquēnato” yirā, sudi jairo vaja cūtise sāñabetiroti ñaja. **10** Ado bajiroju yirūgūroti ñaja: “Cristore ajitirħunurā ñaja mani” yirā ñari, quēnase yirā mani ñajare, manire īavariquēnato”, yitħoñarūgūroti ñaja, īnare. **11** Dios ocare ajirā m̄ua rējarojħre, ñagħomenane, īnare gotimasiorimasa īna gotisere r̄ucubhose rāca ajirujiroti ñaja, rōmiare. **12** īnare gotimasioroti-beaja yu. To yicōari, īm̄are īna rotisere quēne bojabeaja yu. Ñagħomenane, īna ñacōajama, quēnaja. **13** Rījoro Adán ñamasi-ríre rujeosħomasiñuju Dios. Bero ī manajo Evare rujeomasinju. **14** To bajicōari, Adán me ñamasiñuju vātia ujhe yitoeco-

^c 2.8 Mt 5.23-24; 6.14-15.

masirí. Í manajojua ñamasiñuju vātire yitoecomasirio. Vāti í yitomasirere cūdicōari, rojose yimasiñuju so. To bajiri, rōmijoju, ūmure ajirēcubuoroti ñaja. **15** Rojose yimasirio so ñajare, “Ñajediro rōmia, ña rīa cūtijama, rojose tāmhoruñarāma”, yimasiñuju Dios. To bajiboarine, Cristore ajitirñuñu tūjamena ñacōari, gājerāre ña maijama, rojose tāmhoruñabetiriaroju ña vaborotire ñare yirētobosarucumi Dios.

Cristore ajitirñuñurāre ûmato ñarā ña bajire queti

3 **1** Jesúre ajitirñuñurāre ûmato ñarñarāre gotigü yaja yü. Socü me yaja yü. ña moarñasema, quēnase ñaja. **2** Tire í moare cūtirñajama, quēnaro thoñacōari, quēnase rīne yigü í ñajama, quēnaja. Quēnaro masa ña rūcubuogü, manajo cūticōari, gajeore ajerio cūtibecü, ejarimasare quēnaro yigü, to bajicōari, quēnaro gotimasiomasigü í ñajama, quēnaja. **3** Mecuose idimecubecü, quēabecü, gājerāre aijūnisinicōari, oca josabecü í ñajama, quēnaja. Rojose gājerā ña yiboajaqueñe, ñare ñamaicōari, quēnaro ejarēmogü ñagümi, “Quēnasejua thoñato ña” yigü. Gājoare bojatuñabecü ñagümi. **4** Í ya vianare quēnaro rotigu, í rīa rūcubuose rāca íre quēnaro ña cūdirotire yigü, quēnaro ñare gotimasiogü ñagümi. **5** Í ya vianare quēnaro í rotimasibetijama, Cristore ajitirñuñurāre no bajiro rotimasibecumi. **6** Cristo ocare ajitirñuñurāre ûmato ñagü í ñarñajama, Cristore mame ajitirñuñugü me ñagümi. Cristore mame ajitirñuñugü í ñajama, “Gājerā rētoro ñamasugü ñaja yü”, yituoñagümi. To bajiro í yijama, Satanás í thoñamasiriarore bajiro thoñagü í ñajare, “Rojose tāmhoruñaja” Satanáre Dios í yirotimasiriarore bajiro yiecorucumi, í quēne. **7** To bajiri, quēnaro yirügüroti ñaja íre, “Cristore ajitirñuñmena quēne, yure ñarñcubuñato” yigü. To bajiro í yibetijama, “Quēnaro yigü me í ñajare, Cristo ocare ajirñabeaja yü”, yirāma masa. “To bajiro yato ña” yigü, rojosere yigü ñaami Satanás.

Cristore ajitirñuñurāre ûmato ñarāre moabosarimasa ña bajire

8 To bajicōari Cristore ajitirñuñurāre ûmato ñarāre moabosarimasa quēne, gājerā ña ñarñcubuñorāre bojaja mani. To bajicōari, ña bajirore bajirone bajirā ñarñama ña quēne. Mecuose idimecumen, “Gājoa bñjaräsa” yirā, gājerāre yitomena ñarñama. **9** Dios oca socabetire mani gotimasisere Dios í

ejarēmose rāca quēnaro ajitirūnūrā ñari, “Quēnase ñaja” ña yimasise rīne yirā ñarāma ña. **10** Ñare mua beseroto rījoro, “Anoa ñaama quēnase yirā, Cristo ocare quēnaro ajitirūnūrā” yimasirūrā, ñare ñatirūnūrā maji. “Quēnaro ajitirūnūrā ñaama” ñare mua yimasijama, ñare beserūrāja mua yuja. **11** Rōmiare quēne, Cristore ajitirūnūrāre ûmato ñarāre moabosarimasare gājerā ña ñarūcubhorāre bojaja mani. Socarāne, “Ado bajise rojose yima”, gājerāre yigotirā me ñarāma. Quēnaro thoīacōari, quēnase rīne yirā ñarāma. “Yirūrāja” ña yirore bajiro yirā ñarāma. **12** Quēna Cristore ajitirūnūrāre ûmato ñarāre moabosarimasare, ûmūare gotigu yaja yu. Manajo cūticōari, gajeore ajerio cūtibecu ñajama, quēnaja. Í rīa rūcubhose rāca ñre quēnaro ña cūdirotire yigu, quēnaro ñare gotimasiogu, to yicōari, í ya vianare quēnaro rotigu ñagūmi. **13** Quēnaro ña moajama, gājerā ña ñarūcubhorā ñarūrāma. To bajicōari, Jesucristore quēnaro ajitirūnūrā ñari, Dios ocare ña gotimasiojama, quēnaro gotirūrāma.

Cristo súorine manire quēnaro Dios í yire queti

14 Yoaro mene mu tūju varha thoīaboarine, adi paperare mure ucacōaja yu. **15** “Varha thoīaboarine, yoaro me mua tūju yu ejatímbetijama, ‘Catimhorūgōrocu, Dios yarā ñari, ado bajiro yiroti ñaja’ yimasiato” yigu, adi paperare mure cōaja yu. Dios yarā ñari, “Í oca, socabeti gotimasiore ñaja”, yigotiaja mani. **16** Cristo súorine manire quēnaro Dios í yire queti quēnamasuse ñaja. Masa ña masibeti í ejarēmose rāca mani masise ñaja. Ado bajiro bajiaja ti:

Adi macarucuroju vadicoti, manire bajiro ruju cūtiyu-
ju Cristo. To bajicōari, Espíritu Santo súorine, “Nie
rojose magu ñaami”, yíiañujarā masa. Ángel mesa
quēne, ña ñarūcubhogu ñañuju. Masa jedirore í oca-
re gotimasióñujarā. To bajicōari, tocáraca sitana í
ocare ajitirūnūñujarā. Manire rijabosacōari, í tudi-
catiro bero, ò vecaju í ñaroju ñre ámicoasuju Dios.

Masa, Cristore ña ajitirūnū tujaroti queti

4 **1** Cristore ajitirūnūrā, jājarā mani ñaboajaquēne, adi macarucuro ti jedirūtu vato cōrone sīgūri ñre ajitirūnū tujarūrāma. “Ñre ajitirūnū tujacōari, vātia ñare ña yitosere

gotimasiorāre ajitirūnūrūarāma”, manire yiyumi Espíritu Santo. **2** Ìnare gotimasiorimasa ado bajiro bajirā ñarāma: “Quēnase gotimasioaja” yirā ñaboarine, socasere gotimasiorā ñarāma. “Adi ñaja quēnase. Tijha ñaja rojose”, yimasimenama ña, rojose rīne tħoħarā ñari. **3** “Manajo cħutibetiroti ñaja”, yirā ñarāma ña. To yicōari, “Tocārāca vāme babetiroti ñaja”, yirā ñarāma. Ìna tħoħariarore bajiro me bajiaja, Jesúre ajitirūnūrā Dios oca riojo gotimasiorere masirājharema. Mani baroti ī cūrere barā, “Quēnaro yaja mħ” Diore mani yirotire yigħu, jediro bare cūmasiñumi Dios. **4** Najediro bare Dios ī cūre quēnase ñaja. To bajiri, “Tocārāca vāme babetiroti ñaja”, yire majā manire. Bare mani bajama, “Quēnaro yaja mħ” Diore yicōari, baroti ñaja. **5** “Bare ñaro cōrōne quēnase ñarħaroja” ī yimasirere barā, “Quēnaro yiyuja mħ” īre mani yijama, quēnaja.

Jesucristo ī bajirore bajiro yire queti

6 Mħare yu gotimasiose jediro gājerā Jesucristore ajitirūnūrāre gotiroti ñaja mħare. To bajiro mu yijama, Jesucristo ī bojarorre bajiro ìnare yiejarēmogħi yigħiġa mħ. To bajicōari, Dios oca quēnasere gotimasio tħajbecu, bħxbusa Diore tħoħavariquēnacōari, Jesucristo ī bojarore bajiro quēnaro yirūtu varħusija mħ.

7 Buxxarā ye quetire socasere ña gotimasiosere ajibesa. Dios ī cūre me ñari, vaja mani ñaja. Tocārācarūmħu, mħ yirūgħiroti jħare tħoħiacōari, ī bojarore bajiro quēnase rīne yirūgħiña. ^d **8** Tocārācarūmħu mani rujhre mairā ñari, quēnaro guacoerūgħu ja mani, “Catiquēnarā ñarħasa” yirā. To bajiro mani yise quēnase ñaja, bajirojħu ma. To bajiro mani yise rētobusaro quēnase ñaja tocārācarūmħu, Dios ī bojarore bajiro quēnase rīne mani yirūgħuse. To bajiro mani yijama, adigodo mani catiñaro cōro, to yicōari, õ vecajħu Dios tħix mani ñajaq-ħene, quēnaro manire yicōa ñarħusumi Dios. **9** Mħare yu gotisse, socase me ñaja. Masa jediro tire ña ajitirūnūjama, quēnaruaroja. **10** Socabeti ti ñajare, josari moarūgħu ja yua. To baj-

^d **4.7** 1 Ti 1.4; 6.20; 2 Ti 2.16; Tit 1.13-14.

ñarāne, catimhorgōrocure Diore ajitirñnurāre rojose ña bajiborotire ñare yirētobosarocure tuoia yuñaja yuña.

11 Adi queti yu gotise ti macanare mu gotimasiosere aji-cōari, c̄dijedicōato ñina. **12** Bucu me mu ñajare, toana Cristore ajitirñnurā, mure ña r̄cubhobetijama, quēnabetoja. To bajiri, “Bucu me yu ñaboajaquēne, yure quēnaro r̄cubhōato” yig, “Yure ejarēmorcmi Dios” ñre yituoñacōari, ado bajise yirūgūña. To bajiro mu yijama, “Í yirore bajiro yiroti ñaja manire quēne” yituoñacōari, mure quēnaro r̄cubhōarāma ñina. **13** Yü ejaroto r̄joro, toana rāca r̄ejacōari, Dios ocare masa ña ucamasire quēnaro gotimasiorūgūña mu, “Tire ajicōari, b̄tobusa ajitirñnato” yig. **14** “Quēnaro yimasiato” yig, Dios mure í ujocatire masiritibesa mu. Jesíre ajitirñnurāre ûmato ñarā mure yua ãmo ñujeorāne, Dios í masise rāca, “Adi ñaja mu moaroti Dios í cūre” yua yiñarone, tire mure ujoyumi Dios.^e

15 Adi queti mure yu gotimasiosere masiritibeticōari, mu yimasiro cōro yirūgūña. To bajiro mu yijama, mu yisere ñacōari, “B̄tobusa Cristore ajitirñnurūtuacu yami”, yiñarārāma ti macana. **16** Mu gotimasioroto r̄joro, to yicōari, no bojase mu yiroto r̄joro quēne, quēnaro tuoñacōari r̄ne, yirūgūña. To bajiro mu yicōa ñajama, mu gotimasiose ajitirñnurāre quēne, rojose tāmotjabetiriaroju mu vaborotire muare yirētobosarcmi Dios.

Cristore ajitirñnurā rāca ñare queti

5 **1** Síg u bucu, rojose í yiboajaquēne, tudígure bajiro ñre gotibesa. Ado bajiroju mu yijama, quēnaja: R̄cubhose rāca mu jacure mu yirore bajiro quēnaro ñre gotiya. To yicōari, mamarāre quēne, mu bederāre mu yirore bajiro quēnaro ñare yiya. **2** Rōmia bucūrāre mu jacore mu yirore bajiro quēnaro ñare yiya. To yicōari, mamarā rōmiare quēne, mu bederāre mu r̄cubhōre bajiro quēnaro ñare r̄cubhoya.

3 Manaju rijaveoriarā maioro bajirā masu ñina ñajama, r̄cubhose rāca ñare quēnaro ejarēmorūgūña. **4** To bajiboari-

^e 4.14 2 Ti 1.6.

ne sīgō manaju rijaveorio rīa cūtigo, to yicōari, jānerabatia cūtigo so ñajama, ñaju ñarāma sore ejarēmorūgūrona. To bajiro ña yisere Dios iñavariquēnase ñajare, to bajiro yirūgūroti ñaja. Mani jacu manire ñamaicōari, mani daquerou manire quēnaro ña yibucuore ti ñajare, ñare ejarēmorūgūroti ñaja, manire. **5** Manaju rijaveorio maíoro bajigo masujuare, so yarā sore ejarēmorā manijare, “Yure ejarēmorūcumi Dios” yituoñacōari, ñre sēnirūgūgōmo so. Úmu, ñamire quēne ñre sēnirūgūgōmo. **6** Manaju rijaveorio, no so bojase rīne yigojuma, rojose yigo ñari, Dios iñajama, catigo ñaboarine, catibe-core bajiro bajicōa ñagōmo, rojose tāmuotujabetiriarou varoco ñari. Sojuarema ejarēmobetiroti ñaja. **7** Tire mure yu gotimasiosere mu tuju ñarāre Cristore ajitirñuñrāre gotiya. ña cūdisere ñacōari, “Rojo yama”, yirā maniruarāma. **8** Sīgu “Cristore ajitirñuñgu ñaja yu” yiboarine, iñarāre ñare iñejarēmobetijama, quēnabetoja. To bajiro bajigu ñari, Cristore ajitirñu tujacoaríre bajiro bajigu ñagumi. Gājerāma, Cristore ajitirñuñmena ñaboarine, ña yarāre ejarēmorā, rojose ña yiro rētoro rojose yigu ñagumi.

9 Cristore ajitirñuñrāre manaju rijaveoriarā, mu a ejarēmoranama, ado bajiro bajirā ñaruarāma ña: Sesenta cūmari rētoro tuñana ñaruarāma. To bajicōari, sīgune manaju cūtiriarā ñaruarāma. **10** To bajicōari, gājerāre ado bajiro quēnaro yiriari ñaruarāma: ña rīare quēnaro buchioriarā, ejarimasare quēnaro yiriari, “Yu rētoro ñamasurā ñaama” gājerāre Cristore ajitirñuñrāre yituoñacōari, ñare ejarēmoriarā, to yicōari, rojose tāmuorāre ejarēmoriarā ñaruarāma.

11 ñare mu a ejarēmoroto rījoro, ña manaju iñ bajirocaro bero, “Gāji manaju cūtibetirucoja yu”, Cristore yisēniriarā ñaruarāma. Mamarābuusa manaju rijaveoriarārema ejarēmobetiroti ñaja. Mamarāma, to bajiro yiriari ñaboarine, buto manaju cūtirua tuoñarāma ña quēna. **12** To bajiro ña bajijama, “Rojo yirā yama”, ñare yíiaruchumi Cristo. **13** Gaje vāme quēne, ado bajiro bajirā ña ñajare, ñare ejarēmobetiroti ñaja. Moamenane gājerā ya viriju ñacudirūgūrāma. To bajicudirā, socarāne, “Ado bajise rojose yima”, gājerāre yigoticudirūgūrāma. To yicōari, gājerā ña sēniñabetiboaquēne, “Ado bajirojua yiroti ñaja”, ñare yigōjanabiorūgūrāma. To bajiro ña yijama, yibetirotirene yicōarāma. **14** To bajiro baj-

rā ūna ūnajare, quēna ūna manajū cūtirotire bojaja yu, “Rīa cūti, ūna ya vi ūnatirūnū, yiñacōato” yigū. To yicōari, “Gājerājū ūnare ūnagōmacarūarā, ūna yisere ūfacōari, no yimasibeticōato” yigū, quēnaro ūna ūnasere bojaja yu. **15** Jēre sīgōri mamarābūsa manajū rijaveoriarā Cristore ajitirūnū tūjacōari, Satanájūre ajitirūnū ūshyārā ūna ūnajare, to bajiro mure gotibū yu.

16 Cristore ajitirūnūgō yarā, manajū rijaveoriarā ūna ūnajama, ūnare ejarēmorūgūroco ūnagōmo. To bajiro so yijama, manajū rijaveoriarā maioro bajirāre ejarēmorimasa ūna manijare, ūnare ejarēmomomasirūarāma ūna, gājerā Cristore ajitirūnūrā.

17 Būcūrā, Cristore ajitirūnūrāre ūnare quēnaro ūna ūmato ūnajama, ūnare rūcūbūhōcōari, vaja yiroti ūnaja. ūna rācana quēnaro gotimasiorāre būtobūsa rūcūbūhoroti ūnaja. **18** Dios ocare masa ūna ucamasire, ado bajiro ti gotijare, tire ūnare goticōaja yu: “Ta vecū risere siabibebesa, trigo gasere ūre mūa cūda jānerotijama, ‘I quēne bato’ yirā”, yigotiaja Dios oca masa ūna ucamasire. Tire yigū, ta vecua rīne tūoīgū me, yimasiñumi Dios. Gajejū quēne ado bajiro gotiaja: “I ūna gotimasiose vajane bacatirūarāma”, yigotiaja Dios oca masa ūna ucamasire.^f

19 Būcūre, “Rojose yimi” ūna yi ocasājama, jūarā, idiarā ūnacōari ūna oca sājama, ūnare ajiroti ūnaja.

20 To bajiro ūna yi occasājama, Cristore ajitirūnūcōari, rējarā jediro ūna ūlarō rījorojūa tudígūre bajiro ūre gotiba mū, “Gājerā, būcūrā quēne tire ajicōari, ‘Manire quēne yiromi’ yimasiato” yigū.

21 To bajiro mure yu rotisere ajirāma Dios, ī machū Jesucristo quēne, ángel mesa, Dios ī beseriarā quēne. Mū cūdirotire masirūarāma ūna. Mū baba rojose ī yijaquēne, yu rotirore bajiro cūdiya. **22** Cristore ajitirūnūrāre ūmato ūnarocūre mū cūrūajama, quēnaro yigū ī ūnasere ūiaeocōari, beseya. To bajiro mū yibetijama, rojose yigūrene besegūja mū. To bajiro mū yijama, “Rojose yigūrene beseyumi”, mure yirāma. “To bajiro bajirobe” yigū, quēnaro ūnare beseba. To yicōari, quēnase rīne yirūgūnā.

23 “Quēnase rīne yirūgūnā” yigū ūnaboarine, “Uye oco idibetirūgūnā”, yibeaja yu. Oco rī mere idirūgūnā. Uye oco quē-

^f5.18 1 Co 9.9.

ne, mojoroaca idirūgūňa, biyaroaca mꝫ gꝫdajoa ti jūnirūgūse-re “Tūjato” yigꝫ.

24 Ado bajiro ti bajijare, “Ínare quēnaro masicōari rīne, beseya”, mꝫre yibꝫ yꝫ: Sīgūri rojose ña yisere ūacōari, masiaja mani. To bajiboarine, gājerājūama, “Rojose yirā ñaama”, yimasiñamana ñaama. Ínare quēnaro masicōari rīne, rojose yirā ña ñasere masiaja mani. **25** To bajirone bajiaja quēnaro yirā ña ñase quēne. Sīgūri quēnase ña yisere ūacōari, masiaja mani. To bajiri, ñinare quēnaro mani masiroto rījoro, jere “Quēnase yirā ñaama”, ñinare yimasiaja mani. To bajiboarine, gājerājūama “Quēnase yirā ñaama”, yimasiñamana ñaama. Ínare quēnaro masicōari, quēnase yirā ña ñasere masiaja mani. To bajiri Cristore ajitirūnurāre ûmato ñarāre, būcūrāre quēnaro masicōari rīne, beseya.

Gājerāre moabosarā ña bajire queti

6 **1** Jesucristore ajitirūnurārā gājerāre moabosarā, ña ujarāre rūcūbhoroti ñaja. ña ujarāre rūcūbhorotire ūacōari, “Rojose yirā ñaama Cristore ajitirūnurā; vaja maja ña gotimasiōse”, yirharāma gājerā. **2** Sīgūri ña ujarā, Cristore ajitirūnurārā ñarāma. Ínare rūcūbhoroti ñaja. “Mani ujꝫ Jesucristore ajitirūnurārā ñari, Dios ī mairā ñarāma ña quēne. To bajiri quēnaro ñinare yibosato mani” yituoñacōari, būtobusa ña moabosajama, quēnaja.

Cristo oca riojo gotimasiōrere quēnaro ajitirūnure queti

Adi queti yꝫ gotise ti macanare ñinare gotimasiōcōari, “Ado bajiro yirūgūrūarāja mani”, ñinare yiya.

3 Mani ujꝫ Jesucristo ocare buerētobuboarine, ricati gotimasiōrā ña bajisere gotiaja yꝫ: Dios ī bojase mani yisere riojo gotimasiōmena ñarāma. **4** “Būto masirā ñaja yꝫ” yituoñaboa-rine, masimena ñarāma. Cristo ocare, “Ado bajirojua yirharo yaja ti”, gāmerā yi oca josarūgūrāma. To bajiro ña yise suorine, “Yꝫ rētoro masirā ñaama” yituoñunisinire, gāmerā rūcūbhorotire, “Socarā yama”, gāmerā yituoñare ñaroja. **5** Rojose tuoñarā ñari, Cristo ocare ajitirūnū tūjacōari, vāti ī yitosere ajitirūnurārā ñari, to bajiro yirūgūrāma. “Dios ī bojarore bajiro mani yijama, gājoa būjarūarāja mani”, yituoñaboa-rāma ña. **6** To bajiro ña tuoñamavisiaboajaquēne, mani cūoro cōro

mani variquēnajama, Dios ī bojarore bajiro mani yise s̄horine b̄to quēnase b̄ajarūgūaja mani. **7** Adigodo mani ruyuajama, ñie c̄uomenane ruyuariarāja mani. To bajirone mani rijaja-quēne, ñie ãmi vamenaja mani. **8** To bajirona ñari, adigodojū ñarā, bare c̄uti, sudi c̄uti, mani yijama, variquēnaja mani. **9** Gājerājhama, jairo gājoa c̄hor̄a t̄hoñarūgūrāma ña. To bajiro t̄hoñarā ñari, rojose yisejarūgūrāma. To bajiro ña bajirotire yigūmi vāti. To bajiro yirā rīne, rojose tām̄uot̄jabetiriaroju varuārāma. **10** Gājoare bojarā ñari, tocārāca vāmene rojosere yirūgūama sīgūri. Diore ajitirñnrā quēne, gājoare bojaca yirāne, Cristore ajitirñnu t̄ujacama. To bajiri, yuja, ña masune rojose tām̄uorūgūama.

Timoteore Pablo rotire queti

11 To bajiro ña yiboajaquēne, m̄ujhama, Dios yu ñari, ñinare bajiro yibesa. Dios ī bojarore bajiro quēnase rīne yirūgūna. B̄to rojose tām̄uoboarine, Cristore ajitirñnu t̄ujabesa. Gājerāre rūcubhōocōari, quēnaro ñinare yirūgūna. **12** Vāti rojose m̄ure ī yirotisere cūdibeticōari, Cristojuare ajitirñnu cōa ñarucuja, “Yu mac̄ure mu ajitirñnu jama, rojose tām̄uot̄jabetiriaroju mu vaborotire m̄ure yirētobosarucu ja yu” Dios ī yirere cūdicacu ñari. Tire mu cūdicatirñmu, jājarā ñacaju yua, güibecu-ne, “Cristore ajitirñnu ja yu” mu yigoticatire ajicana. **13** Dios, adi macarucuro catiñasere rujeorí, to yicōari, mani ej̄u Jesucristo quēne, m̄ure yu rotisere ajirāma. Jesucristo ñaami güibecu-ne, Poncio Pilato vāme c̄utigū ī ñiaro rījoro, gājerāre quēnaro mani gotirūgūrore bajiro gotirí. Ado bajiro m̄ure rotiaja yu: **14** M̄ure yu rotise ñaro cōrone quēnaro cūdiya, “‘Rojose yami’ m̄ure yiroma” yigū. Mani ej̄u Jesucristo adigodoju ī tudiejaroto rījoro to bajiro rīne yicōa ñarūgūma. **15** Mani ej̄u, Dios, “To cōrone varuēumi” ī yiriarñmu ne tudieja rotiruem̄i. ñe ñaami gājerāre mani rūcubhōro rētoro mani rācubhōgū. Masirētoga ñagūmi. Ñim̄ gāji ïre bajiro masigū magūmi. **16** ï sīgūne ñaami ñajediro ti ruyuaroto rījorojune ñarí, to yicōari, rijabetiroch. B̄to busuroju masa ña ejamasibetoju ñarūgūgū-mi. Sīgū ïre ñagū magūmi. ïre ñaroch quēne magūmi. ïre rūcubhōocōa ñarūgūroti ñaja manire. To bajiro rīne bajirūgūato.

17 Adigodoaye gajeyeñni jairo c̄hor̄a ñacōari, “‘Gājerārētoro ñamasurā ñaja yua’ yirāre yibesa”, ñinare yigotiya.

“Jairo gājoa c̄horā ñari, quēnaro ñarūgūr̄harāja mani’ yit̄eoīabesa m̄ha”, ñare yiya. Yoaro mene jedise ñaja gājoa. Dios catim̄or̄gōroc̄jhare ajitirñuc̄oari, “Í ñaami manire quēnaro ñatirñuḡ”, yirūgūroti ñaja, ñare. “‘Quēnaro variquēnañato’ yiḡ, manire quēnaro yirūgūami Dios”, yit̄eoīarūgūroti ñaja. **18** To yic̄oari, “Jairo c̄horā ñari, ti rāca cooji me quēnase yirūgūña”, ñare yirotiya m̄. “Ísivariquēnarūgūña”, ñare yiya. Ína gājōare maimenane, gājerāre ejarēmorā ña ísijama, quēnaja. **19** To bajiro ña yijama, quēnaro ña yise vaja õ vecaj̄ gajeye cūrēmorāre bajiro yirā, yirūarāma ña. Quēnaro ña yise vaja, õ vecaj̄ quēnaro ñare yirūc̄umi Dios. Ñare í gotiriarore bajiro ña rijato beroj̄ í rāca quēnaro ñacōa ñarūgūr̄harāma yuja.

Timoteore Pablo í gotitusare queti

20 Ajiya Timoteo. “Cristo ocare quēnaro gotimasioato” yiḡ, m̄re cūñumi Dios. To bajiri quēnaro gotimasiorūgūña. Socasere ña gotimasiorūgūsere ajibesa. Dios í cūre me ñari, vaja mani ñaja, “Masirā ye ñaja” ña yit̄eoīaboase.^g **21** “Buto masirā yere gotimasioaja yha” yirāre ajis̄hyacōari, Cristo ocare ajitirñubesujarā ña yuja.

Mani h̄j̄ Jesucristo, quēnaro m̄re yirūgūato.
To cōro ñaja.

^g6.20 1 Ti 1.4; 4.7; 2 Ti 2.16; Tit 1.13-14.